

Еколого-економічна оцінка технологій переробки сільськогосподарської продукції

Еколого-економічна оцінка технологій переробки сільськогосподарської продукції є важливим етапом в управлінні виробництвом, оскільки враховує не лише економічні, але й екологічні аспекти діяльності підприємства.

Наразі великого поширення набуває технологія виробництва рідкого біопалива, яка полягає у вирощуванні біомаси чи використанні відходів та їх переробку в біопаливо (біоетанол чи біодизель) через біохімічні або термоміхімічні процеси. Використання рідкого біопалива може бути актуальним і для України, оскільки країна має значний потенціал для виробництва біомаси.

У 2019 році лідерами у світовому виробництві рідкого біопалива (біоетанолу та біодизеля) стали Сполучені Штати (48,2% та 19,5% відповідно), Бразилія (26,2% та 12,0%) та Європейський Союз (4,9% та 34,1%) [1]. При цьому сировиною слугує сільськогосподарська продукція, в тому числі ріпак, який є ключовим для виробництва біодизеля, і за експортом якого Україна посідає другу сходинку у рейтингу на світовій арені. Таким чином, підприємство, яке організує виробництво ріпакової олії, може потенційно розглядати можливість виробництва та експорту біопалива, причому додаткова вартість цього продукту буде ще вищою, ніж у випадку сировини.

Розвиток галузі біопалива є важливим для України з кількох причин.

По-перше, збільшення виробництва біопалива дозволяє Україні зменшити залежність від традиційних видів палива, таких як нафта та газ. Це сприяє енергетичній диверсифікації та забезпеченню сталості енергетичного сектору.

По-друге, виробництво біопалива може внести значний вклад у зменшення викидів шкідливих газів та інших забруднюючих речовин, що сприяє поліпшенню якості навколишнього середовища.

По-третє, розширення галузі біопалива може призвести до створення нових робочих місць, що сприяє економічному розвитку.

По-четверте, Україна, яка вже є одним з провідних експортерів сільськогосподарської продукції, може збільшити свої експортні можливості, пропонуючи біопаливні продукти на міжнародному ринку.

В Україні налічується близько 20 виробників біоетанолу, та 14 — біодизеля, загальною потужністю по 300 тис. т/рік [2]. На даний момент розвиток виробництва біопалива в Україні сповільнений через відсутність послідовної державної політики та механізмів стимулювання. Тому важливіми потребами для розвитку цього сектору в Україні є:

- 1) стабільна та послідовна державна політика щодо підтримки та розвитку біопаливного сектору, включаючи законодавчі та фінансові механізми;

- 2) забезпечення відповідної інфраструктури для виробництва, транспорту та зберігання біопалива;
- 3) інвестиції у наукові дослідження та розвиток новітніх технологій у виробництві біопалива, які допоможуть покращити ефективність та конкурентоспроможність галузі;
- 4) застосування сучасних методів вирощування та обробки сільськогосподарської продукції, яка служить сировиною для біопалива, що може підвищити врожайність та якість ресурсів;
- 5) впровадження екологічних стандартів та спостереження за екологічною безпекою виробництва біопалива, що допоможе забезпечити його сталість та зменшити негативний вплив на довкілля;
- 6) забезпечення інформованості та підвищення свідомості громадськості щодо переваг біопалива, що може позитивно вплинути на суспільну підтримку та відкриття нових можливостей для галузі [2–5].

Одним із кроків впровадження європейської практики є прийняття Верховною Радою Законопроекту № 3356-д (від 05.11.2020), який визначає обов'язковий вміст рідкого біопалива (біокомпонентів) у всіх обсягах автомобільних бензинів щонайменше 5% за абсолютної похибки $\pm 0,5\%$ [3]. Цей законопроект є важливим для екології та розвитку аграрного сектору, вітчизняних підприємств з виробництва біопалива. Законопроект підтриманий Секретаріатом Європейського Енергоспівтовариства.

Отже, розвиток галузі біопалива в Україні сприяє не лише забезпеченню енергетичної безпеки країни, але й сприяє збалансованому економічному та екологічному розвитку. Виробництво біопалива в Україні має перспективи і може бути важливим напрямком для країни, особливо з урахуванням багатства природних ресурсів та розвинутою сільськогосподарською галуззю.

Список використаних джерел

1. *Калетнік Г. М., Пришляк Н. В.* Розвиток галузі біопалива як детермінанта сталого розвитку України // Економіка АПК. — 2021. — № 2. — С. 71–81.
2. Рідкі біопалива: біоетанол та біодизель. Біоенергетична асоціація України UABIO. <http://uabio.org/liquid-biofuels/>
3. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язковості використання рідкого біопалива (біокомпонентів) у галузі транспорту 3356-д від 05.11.2020. <http://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/4577>
4. *Варфоломеев М. О., Чуріканова О. Ю.* Циркулярна економіка як невід'ємний шлях українського майбутнього в аспекті глобалізації // Ефективна економіка. — 2020. — № 5. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.5.1> (дата звернення: 31.01.2024).
5. *Пилипюк С.* Сміттєспалювальні заводи — це ок? Досвід Швеції та України // The Village Україна. <http://www.village.com.ua/village/city/eco/291097-smittespalyvalni-zavodi-tse-ok-dosvid-shvetsiyi-ta-ukrayini> (дата звернення: 31.01.2024).
6. Україна купує понад 200 тисяч тонн сміття щороку // Еко.Район — новини про екологію. <http://eco.rayon.in.ua/news/631494-ukraina-kupue-ponad-200-000-tonn-smitya-shchoroku> (дата звернення: 31.01.2024).